



UNIwersYTET
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W POZNANIU

Psychologia społeczna 2

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Psychologia		Cykl dydaktyczny 2023/24
Specjalność -		Kod zajęć 23PSYS.54O.04290.23
Jednostka organizacyjna Wydział Psychologii i Kognitywistyki		Języki wykładowe polski
Poziom studiów studia jednolite magisterskie		Obligatoryjność Obowiązkowy
Forma studiów studia stacjonarne		Blok zajęciowy Przedmioty ogólne
Profil studiów profil ogólnoakademicki		
Koordynator zajęć	Joanna Zinczuk-Zielazna	
Prowadzący zajęcia	Joanna Zinczuk-Zielazna, Sebastian Pietrzak	
Okres Semestr 3	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia • Wykład: 30, Egzamin • Ćwiczenia: 30, Zaliczenie z oceną	Liczba punktów ECTS 6

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Zajęcia mają na celu przekazanie wiedzy i umiejętności z zakresu wybranych zagadnień psychologii społecznej. Zapoznają studentów z teoriami, modelami, pojęciami oraz badaniami klasycznej i współczesnej psychologii społecznej, pozwalającymi na opis i wyjaśnianie społecznego funkcjonowania człowieka w relacjach z innymi oraz aktualnych zjawisk społecznych i kulturowych będących udziałem i doświadczeniem człowieka żyjącego w społecznościach. Wykłady będą poruszały zagadnienia: wpływu społecznego, konformizmu, predyspozycji do zachowań manipulacyjnych, atrakcyjności interpersonalnej, procesów grupowych, zachowań prospołecznych i pomocnych, zachowań agresywnych, antagonizmów międzygrupowych oraz dylematów społecznych. Ćwiczenia są rozwinięciem i uzupełnieniem wykładów i mają na celu wyposażać studenta w podstawowe umiejętności i kompetencje społeczne związane z badaniem i analizowaniem zachowań społecznych ludzi w naturalnym środowisku, diagnozą struktury grupy społecznej, projektowaniem przekazu perswazyjnego, obroną przed manipulacją oraz komunikacją w sytuacji konfliktu interpersonalnego.

Wymagania wstępne

Student powinien posiadać wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne z zakresu przedmiotu „Psychologia społeczna” realizowanego w 2 semestrze 1 roku studiów.

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	Posiada wiedzę na temat podstawowych motywów społecznych, trafnie rozpoznaje przyczyny tworzenia przez ludzi grup społecznych.	PSY_K5_W04, PSY_K5_W12	Egzamin pisemny, Kolokwium pisemne
W2	Charakteryzuje pojęcia i procesy opisujące grupę, jej dynamikę i strukturę, komunikowanie się członków grupy i podejmowanie przez nich decyzji.	PSY_K5_W04, PSY_K5_W10, PSY_K5_W12, PSY_K5_W14	Egzamin pisemny
W3	Zna rodzaje i techniki wpływu społecznego, rozumie różnice między konformizmem, uległością i naśladownictwem w sytuacjach społecznych, charakteryzuje związki osobowości ze skłonnością do manipulacji.	PSY_K5_W04, PSY_K5_W12	Egzamin pisemny
W4	Charakteryzuje eksperyment terenowy jako metodę badania wpływu społecznego oraz zachowań ludzi w naturalnym środowisku, rozumie dylematy etyczne i metodologiczne związane z badaniami terenowymi.	PSY_K5_W04, PSY_K5_W09, PSY_K5_W15	Kolokwium pisemne, Projekt
W5	Zna teorie zachowań prospołecznych i czynniki wpływające na skłonność ludzi do pomagania innym.	PSY_K5_W04, PSY_K5_W10, PSY_K5_W12	Egzamin pisemny
W6	Zna teorie zachowań agresywnych, różnicuje pojęcia: agresywność, zachowanie agresywne, przemoc, zachowanie przymuszające.	PSY_K5_W04, PSY_K5_W10, PSY_K5_W12	Egzamin pisemny, Kolokwium pisemne

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
W7	Zna pojęcie konfliktu społecznego w ujęciu klasycznym i współczesnym, rozpoznaje źródła konfliktów społecznych, opisuje rodzaje dylematów społecznych, charakteryzuje adaptacyjne oraz nieadaptacyjne postawy oraz wzorce komunikacji w sytuacji konfliktowej.	PSY_K5_W04, PSY_K5_W10, PSY_K5_W12	Egzamin pisemny, Kolokwium pisemne
W8	Zna teorie i wyznaczniki atrakcyjności interpersonalnej, opisuje trójskładnikową teorię miłości i dynamikę związku miłosnego.	PSY_K5_W04, PSY_K5_W12	Egzamin pisemny
W9	Zna modele, style władzy i przywództwa oraz typy i cechy przywódcy.	PSY_K5_W04, PSY_K5_W12	Egzamin pisemny
Umiejętności - Student/ka:			
U1	Analizuje i ocenia procesy psychologiczne i społeczne w odniesieniu do konkretnych współczesnych i historycznych przykładów zachowań w sytuacjach społecznych.	PSY_K5_U05	Egzamin pisemny
U2	Rozpoznaje techniki wpływu społecznego i wie jak bronić się przed nimi, konstruuje skuteczny komunikat perswazyjny.	PSY_K5_U05, PSY_K5_U07	Kolokwium pisemne, Projekt
U3	Diagnostuje strukturę socjometryczną grupy, sporządza socjogram.	PSY_K5_U07, PSY_K5_U10, PSY_K5_U12	Kolokwium pisemne
U4	Potrafi w ramach znanych teorii opisać czynniki nasilające agresję oraz nakreślić interwencje redukujące agresję przeznaczone dla jednostek i grup społecznych.	PSY_K5_U05, PSY_K5_U07, PSY_K5_U08	Kolokwium pisemne
U5	Potrafi dobrać styl kierowania do sytuacji społecznej lub właściwości grupy społecznej.	PSY_K5_U05, PSY_K5_U07, PSY_K5_U08	Egzamin pisemny
U6	Planuje, przygotowuje i przeprowadza działanie projektowe.	PSY_K5_U12	Projekt
U7	Prezentuje w formie publicznego wystąpienia efekty swojej pracy.	PSY_K5_U14	Projekt
U8	Współpracuje w grupie i w zespole w trakcie realizacji zadań.	PSY_K5_U12	Projekt
Kompetencje społecznych - Student/ka:			
K1	Podejmuje refleksję i dyskusję związaną z etycznymi i metodologicznymi aspektami roli uczestnika i badacza procesów społecznych w warunkach eksperymentu terenowego.	PSY_K5_K04, PSY_K5_K05	Kolokwium pisemne
K2	Krytycznie analizuje teksty naukowe, przejawia gotowość do samodzielnego pogłębiania wiedzy z zakresu wpływu społecznego i funkcjonowania w grupach społecznych.	PSY_K5_K02, PSY_K5_K11	Projekt
K3	Przejawia wrażliwość na etyczny aspekt wpływu społecznego i jest zorientowany/zorientowana na interwencje, których celem jest pozytywna zmiana społeczna.	PSY_K5_K01, PSY_K5_K05, PSY_K5_K06, PSY_K5_K10, PSY_K5_K13	Kolokwium pisemne, Projekt

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
K4	Przejawia wrażliwość na negatywne konsekwencje agresji w życiu społecznym i gotowość do podjęcia interwencji.	PSY_K5_K08, PSY_K5_K13	Kolokwium pisemne
K5	Przejawia zdolność do podjęcia roli negocjatora i mediatora w sytuacji konfliktu społecznego.	PSY_K5_K01, PSY_K5_K06, PSY_K5_K08, PSY_K5_K10, PSY_K5_K13	Kolokwium pisemne

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Podstawowe motywy społeczne: przynależność społeczna, sprawczość i kontrola, poznanie społeczne, status społeczny, samoocena, porównania społeczne.	W1, U1, K2	Wykład, Ćwiczenia
2.	Natura i dynamika grupy, normy i role grupowe, procesy grupowe, myślenie grupowe, metody analizy struktury grupy: technika socjometryczna, społeczna pracowitość a próżniactwo społeczne.	W1, W2, U3, U8, K2	Wykład, Ćwiczenia
3.	Rozwój grupy i procesy socjalizacji grupowej, modele rozwoju grupy.	W1, W2, U1	Wykład
4.	Narcyzm kolektywny a obraz własnej grupy; narcyzm grupowy a radykalizacja grupy, wrogość wobec grup obcych i przemoc polityczna.	W1, W2, U1, K2	Wykład
5.	Podstawy komunikowania się w małych grupach; modele grupowego podejmowania decyzji.	W1, W2, U1	Wykład
6.	Bezpośredni i pośredni wpływ społeczny, minimalny wpływ społeczny. Mechanizmy prowadzące do konformizmu. Sytuacyjne wyznaczniki podatności na wpływ społeczny. Znaczenie konformizmu w zachowaniach społecznych. Negatywne konsekwencje: zjawisko niewiedzy wielu, kumulacja ignorancji, efekt Wertera.	W3, U1, K2, K3	Wykład
7.	Eksperyment terenowy jako metoda badania wpływu społecznego. Eksperyment terenowy a inne metody badawcze. Badanie zachowań ludzi w naturalnym środowisku oraz w laboratorium (zalety i wady). Aspekty etyczne terenowych badań eksperymentalnych.	W4, U6, K1, K3	Ćwiczenia
8.	Techniki wpływu bazujące na automatycznych wzorcach reakcji. Techniki sekwencyjne. Przeżywane emocje, dynamika interakcji a podatność na wpływ społeczny. Zaangażowanie w dialog oraz forma komunikatu a podatność na wpływ społeczny.	W3, U1, U7, U8, K2, K3	Ćwiczenia
9.	Osobowość a manipulacja: ciemna triada osobowości - makiawelizm, psychopatia, narcyzm. Osobowość makiawelisty i jego relacje z ludźmi.	W3, U1, K2	Wykład
10.	Obrona przed wpływem społecznym i manipulacją. Rozpoznawanie manipulacji w sytuacjach codziennych. Techniki radzenia sobie z manipulacjami.	W3, U2, U8, K3	Ćwiczenia

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
11.	Komunikacja perswazyjna jako rodzaj wpływu społecznego, strategie wpływu wykorzystywane w reklamie. Pojęcie grupy docelowej komunikatu perswazyjnego.	W3, U2, U8, K2, K3	Wykład, Ćwiczenia
12.	Teorie i wyznaczniki pomocności, relacje pomiędzy biorcą a dawcą pomocy, metody zwiększania prospołeczności.	W5, U1	Wykład
13.	Definicja i rodzaje agresji interpersonalnej. Teorie agresji, sposoby redukowania i kontroli agresji. Zachowania agresywne a subkultury młodzieżowe.	W6, U4, U8, K4	Wykład, Ćwiczenia
14.	Konflikt i współpraca międzygrupowa, rodzaje współzależności. Źródła konfliktu; dynamika i konsekwencje konfliktu w organizacji; kierowanie sytuacją konfliktową w organizacji; dylematy społeczne.	W7, U1	Wykład
15.	Sposoby rozwiązywania konfliktów - negocjacje, mediacje, arbitraż. Typologia reakcji na konflikt, komunikacja w sytuacji konfliktowej, style negocjowania.	W7, U1, U8, K5	Ćwiczenia
16.	Teorie i wyznaczniki atrakcyjności interpersonalnej; trójskładnikowa teoria miłości, dynamika bliskiego związku.	W8, U1	Wykład
17.	Paradygmaty i style przywództwa. Modele władzy, cechy i typy przywódcy. Jak władza wpływa na ludzi? Style kierowania grupami. Lider charyzmatyczny.	W9, U5	Wykład

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Wykład	Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień, Wykład konwersatoryjny, Wykład problemowy
Ćwiczenia	Dyskusja, Praca z tekstem, Metoda analizy przypadków, Gra dydaktyczna/symulacyjna, Metoda ćwiczeniowa, Metoda warsztatowa, Metoda projektu, Praca w grupach

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Wykład	Zdanie egzaminu według następujących kryteriów oceny: bardzo dobry (bdb; 5,0): 91-100% dobry plus (+db; 4,5): 81-90% dobry (db; 4,0): 71-80% dostateczny plus (+dst; 3,5): 61-70% dostateczny (dst; 3,0): 51-60% niedostateczny (ndst; 2,0): <51%

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Ćwiczenia	80% obecności na zajęciach, znajomość literatury przedmiotu, udział w dyskusji, zaangażowanie w gry dydaktyczne/symulacyjne. Prezentacja projektu. Zdanie kolokwium pisemnego według następujących kryteriów oceny: bardzo dobry (bdb; 5,0): 91-100% dobry plus (+db; 4,5): 81-90% dobry (db; 4,0): 71-80% dostateczny plus (+dst; 3,5): 61-70% dostateczny (dst; 3,0): 51-60% niedostateczny (ndst; 2,0): <51%

Literatura

Obowiązkowa

1. Adams, K., Galanes, G.J. (2008). Komunikacja w grupach (rozdziały 3, 5, 7). Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
2. Aronson, E., Wilson, T., Akert, R. (2006). Psychologia społeczna (rozdziały 7, 8, 11, 12). Poznań: Wydawnictwo Zysk i S-ka.
3. Brown, R. (2006). Procesy grupowe. Dynamika wewnątrzgrupowa i międzygrupowa (rozdziały 3, 4, 5). Gdańsk: GWP.
4. Brzeziński, J. (red). Metodologia badań psychologicznych. Wybór tekstów (rozdział: Socjometria). Warszawa: PWN.
5. Cialdini, R. (1996). Wywieranie wpływu na ludzi. Gdańsk: GWP.
6. Doliński D., Grzyb T. (2022). Sto technik wpływu społecznego. Sopot: Smak Słowa.
7. Doliński, D. (2003). Psychologiczne mechanizmy reklamy (rozdziały: 2, 3, 4). Gdańsk: GWP.
8. Grzyb, T. (2017). Eksperyment terenowy w psychologii społecznej. Metodologia, etyka, praktyka (rozdział 2, 3). Warszawa: PWN.
9. Gut, J., Haman, W. (2009). Docenić konflikt - od walki i manipulacji do współpracy (część III). Warszawa: Wydawnictwo Kontrakt.
10. Krahe, B. (2005). Agresja (rozdz. 9). Gdańsk: GWP.
11. Nęcki, Z. (2005). Negocjacje w biznesie (rozdział 2, 3). Kraków: Wydawnictwo Profesjonalnej Szkoły Biznesu - PSB.
12. Oyster C.K. (2002). Grupy (rozdział 3). Poznań: Wydawnictwo Zysk i S-ka.
13. Pilch, J. (2015). Ciemna strona wywierania wpływu. Makiawelizm, narcyzm i psychopatia w badaniach wpływu społecznego. W: E. Mandal i D. Doliński (red.), Wpływ społeczny w sytuacjach codziennych i niecodziennych (s. 231-251). Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
14. Witkowski, T. (2004). Psychomanipulacje. Jak je rozpoznawać i jak sobie z nimi radzić (s. 264 – 273). Wrocław: Biblioteka Moderatora.
15. Wojciszke, B. (2019). Psychologia społeczna (rozdziały 1.3, 1.4, 7, 8.4, 11, 12, 14, 15, 16, 17, 18). Wydawnictwo Naukowe Scholar.

Dodatkowa

1. Doliński D. (2000). Psychologia wpływu społecznego (rozdziały 1, 2, 4, 5). Wrocław: Towarzystwo Przyjaciół Ossolineum.
2. Draheim, S. E. (2002). Dwa typy osobowości z tendencją do manipulacji interpersonalnych a zdolność rozpoznawania mikroekspresji mimicznych. Czasopismo Psychologiczne, 8(2), 131-148.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Wykład	30
Ćwiczenia	30
Przygotowanie do zajęć	15

Czytanie wskazanej literatury	60
Przygotowanie projektu	10
Przygotowanie prezentacji multimedialnej	5
Przygotowanie do zaliczenia	10
Przygotowanie do egzaminu	15
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 175
Liczba punktów ECTS	ECTS 6

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
PSY_K5_K01	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do przejawiania prospołecznej postawy wobec osób o różnych potrzebach w zakresie wsparcia i pomocy psychologicznej, kontaktowania się i prowadzenia rozmowy diagnostycznej w celu określenia tych potrzeb.
PSY_K5_K02	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do krytycyzmu wobec własnych poglądów oraz do ich zmiany w świetle danych i argumentów; podejmowania dalszego kształcenia na skutek identyfikacji ograniczeń własnej wiedzy i umiejętności.
PSY_K5_K04	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do wrażliwego reagowania na zagadnienia uczciwości intelektualnej w działaniach własnych i innych osób, respektowania zasad prowadzenia badań w sposób rzetelny.
PSY_K5_K05	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do etycznego postępowania w swojej działalności diagnostycznej, badawczej i publikacyjnej oraz w obszarze udzielania pomocy psychologicznej.
PSY_K5_K06	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do nawiązywania kontaktu i współpracy z różnymi grupami społecznymi, w zróżnicowanych warunkach środowiskowych.
PSY_K5_K08	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do profesjonalnego działania, także w warunkach nietypowych, kryzysowych, pod presją i w stresie.
PSY_K5_K10	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do świadomego i rzetelnego popularyzowania wiedzy z zakresu psychologii i wykorzystywania jej w różnych obszarach pracy zawodowej.
PSY_K5_K11	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do poszerzania i aktualizowania wiedzy w interesujących go dziedzinach nauki.
PSY_K5_K13	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do współpracy z profesjonalistami reprezentującymi różne dziedziny naukowe, zajmującymi się optymalizowaniem funkcjonowania ludzi w różnych warunkach społecznych i środowiskowych.
PSY_K5_U05	Absolwent/ka potrafi rozpoznawać i krytycznie oceniać istotę i przebieg różnych zjawisk społecznych z perspektywy jednostki, grup i instytucji społecznych.
PSY_K5_U07	Absolwent/ka potrafi rozpoznawać i opisać oraz wyjaśnić uwarunkowania występujące między ludźmi wynikające z różnic temperamentu, osobowości i odmienności we wzorcach funkcjonowania społecznego.
PSY_K5_U08	Absolwent/ka potrafi stworzyć scenariusze postępowania diagnostycznego, profilaktycznego i pomocowego dla osób z grup niskiego i wysokiego ryzyka problemów i zaburzeń psychicznych w różnych kontekstach środowiskowych i życiowych.
PSY_K5_U10	Absolwent/ka potrafi nawiązać kontakt i prowadzić postępowanie diagnostyczne z osobami i grupami społecznymi w obliczu różnych wyzwań i zagrożeń.
PSY_K5_U12	Absolwent/ka potrafi pracować indywidualnie, w zespole, w tym jako lider, projektując oraz prowadząc postępowanie diagnostyczne i oddziaływania pomocowe dla osób na różnych etapach życia - od dzieciństwa do późnej dorosłości.
PSY_K5_U14	Absolwent/ka potrafi przygotować wystąpienie ustne w języku polskim i języku angielskim w dziedzinie psychologii, komunikować w sposób logiczny, dostosowany do warunków, celów badania i osoby badanej wyniki postępowania diagnostycznego.
PSY_K5_W04	Absolwent/ka zna i rozumie podstawowe zjawiska społeczne i zagadnienia psychologii społecznej.
PSY_K5_W09	Absolwent/ka zna i rozumie sens planowania i prowadzenia badań eksperymentalnych oraz korelacyjnych, właściwego i umiejętnego posługiwania się narzędziami analizy statystycznej.
PSY_K5_W10	Absolwent/ka zna i rozumie w pogłębiony sposób sens stosowania psychologii w obszarze działań diagnostycznych i pomocowych, zwłaszcza w dziedzinach psychologii: zdrowia, klinicznej, pracy i organizacji, społecznej i edukacji.
PSY_K5_W12	Absolwent/ka zna i rozumie mechanizm adaptacyjnego i dezadaptacyjnego funkcjonowania człowieka w różnych kontekstach i warunkach społecznych.

Kod	Treść
PSY_K5_W14	Absolwent/ka zna i rozumie warunki stosowania różnych narzędzi badawczych i diagnostycznych, ich administracji i interpretacji uzyskanych rezultatów w pogłębiony sposób.
PSY_K5_W15	Absolwent/ka zna i rozumie etyczne i prawne uwarunkowania badań naukowych, postępowania diagnostycznego w psychologii oraz udzielania pomocy psychologicznej.